

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2008 m. gegužės 29 d. Nr. FA-P-10-10-59
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 1-ojo audito departamento
direktorės Vitos Jurkevičienės
2007-06-18 pavedimą Nr. P-10-10

Auditą atliko valstybinės auditorės:
Rūta Grybaitė (grupės vadovė)
Audronė Vaitkevičiūtė

Auditas pradėtas 2007-06-18
Auditas baigtas 2008-05-29

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Dėl buhalterinės apskaitos tvarkymo ir finansinės atskaitomybės sudarymo	5
2. Dėl turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo	6
3. Dėl kitų pastebėjimų	8
4. Rekomendacijos	8

IŽANGA

Valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas atliktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2007 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. V-1 patvirtinta 2007 metų valstybinio audito programa ir vykdant 1-ojo audito departamento direktorės Vitos Jurkevičienės 2007 m. birželio 18 d. pavedimą Nr. P-10-10.

Audito tikslas – ištirti vidaus kontrolės ir apskaitos sistemas, įvertinti įvykusias ūkines operacijas ir įvykius, jų parodymą finansinėse ir kitose ataskaitose, įvertinti sudarytų sutarčių ir priimtų sprendimų, susijusių su lėšų ir turto valdymu, naudojimu ir disponavimu jais, teisėtumą, įvertinti valstybės biudžeto asignavimų 2008 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimą teisėtumo požiūriu.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Sveikatos apsaugos ministerija, ministerija), adresas: Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, identifikavimo kodas – 188603472. Audituojamu laikotarpiu Sveikatos apsaugos ministerijai vadovavo ministras Rimvydas Turčinskas. Apskaitos skyriui vadovavo Danutė Spundzevičienė.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, dėl valstybės biudžeto projekto, dėl valstybės skolos, suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitos, dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos, dalis.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie ministerijos 2007 metų suvestinę finansinę atskaitomybę ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audituota ministerijos suvestinė 2007 metų finansinė atskaitomybė ir kitos ataskaitos: Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. sausio 1 d. balansas (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2), Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2007 m. apyskaita (forma Nr. 3), Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2007 m. apyskaita (forma Nr. 4), Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2008 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 5), Debetinio ir kreditinio išskolinimo 2008 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 6), Finansinio turto 2007 m. apyskaita (forma Nr. 7), Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2008 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 8), Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2008 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-1), Ikimokyklinių, visų tipų bendrojo lavinimo, internatinių ir vaikų globos bei kitų švietimo įstaigų darbuotojų etatų ir vaikų bei moksleivių kontingento plano įvykdymo 2008 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-2), Sveikatos priežiūros, socialinės globos bei rūpybos įstaigų ir darbuotojų etatų plano įvykdymo 2008 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-5), Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2008 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-11), Vertinimo kriterijų suvestinė įvykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-12).

Ministerijos 2007 metais vykdytoms programoms patvirtinta¹ 274 045 tūkst. Lt asignavimų, iš jų – 167 167 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 65 587 tūkst. Lt darbo užmokesčiui), 106 878 tūkst. Lt turtui įsigyti ir 15 496 tūkst. Lt pajamų įmokų į valstybės biudžetą. Ministerija 2007 metais vykdė devynias programas.

Valstybinis auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais).

Audito metu buvo iširta ir įvertinta vidaus kontrolė, atlikta rizikos veiksnių analizė. Nustatytas reikšmingų rizikos veiksnių galimas poveikis metinei finansinei atskaitomybei ir kitoms ataskaitoms, valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumui ir jo naudojimui įstatymų nustatytiems tikslams. Pagal sudarytas audito programas ministerijoje ir pagal rizikos veiksnius pasirinktose ministerijai pavaldžiose biudžetinėse įstaigose atliktos savarankiškos audito

¹ Lietuvos Respublikos 2007 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2006-12-07 Nr. X-963; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-12-19 nutarimas Nr. 91 „Dėl 2007 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“.

procedūros šiose srityse: darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, prekių ir paslaugų naudojimo, turto, kitų išlaidų, pajamų ir kompensuotų nuompinigių už valstybės materialiojo turto nuomą.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl buhalterinės apskaitos tvarkymo ir finansinės atskaitomybės sudarymo

Ministerija 2008 m. sausio 1 d. balanso 26 eilutėje „Vertybiniai popieriai“, 57 eilutėje „Finansinio turto fondas“ ir Finansinio turto 2007 m. apskaitos 2 eilutėje „Akcijos“ apskaitė patikėjimo teise valdomas AB „Lietuvos farmacija“ (6 367,3 tūkst. Lt vertės) ir UAB „Poreikis“ (24,4 tūkst. Lt vertės) akcijas. Juridinių asmenų registro duomenimis, šios bendrovės likviduotos² ir iš Juridinių asmenų registro išregistruotos atitinkamai 2007 m. birželio 13 d. ir 2007 m. birželio 4 d. Auditoriams atkreipus į tai dėmesį, minėtų bendrovių akcijos iš ministerijos balanso nurašytos 2008 m. gegužės mėnesį³.

Ministerija Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. sausio 1 d. balanse apskaitė likviduotų bendrovių AB „Lietuvos farmacija“ ir UAB „Poreikis“ akcijas, kurių bendra vertė – 6 391,7 tūkst. Lt.

Atlikus ministerijos elektroninės sveikatos informacinės sistemos kūrimo auditą⁴ buvo nustatyta, kad ministerija 2006 m. lapkričio 28 d. sudarė pavedimo sutartį Nr. S-257 su VšĮ Sveikatos projektų biuru dėl „E. sveikatos paslaugų“ projekto administravimo, netaikydama nė vieno iš Viešųjų pirkimų įstatyme⁵ nurodytų pirkimo būdų.

Sveikatos apsaugos ministras 2007 m. vasario 13 d. įsakymu Nr. V-93 skyrė 353 tūkst. Lt VšĮ Sveikatos projektų biurui veiklos išlaidoms, vykdant pavedimo sutartyje nurodytas užduotis, finansuoti ir sudarė veiklos išlaidų finansavimo sutartį (2007-02-20 Nr.1/S-93), nesivadovaudamas Biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimais. Šiame įstatyme nustatyta, kad biudžeto asignavimų valdytojai privalo naudoti skirtus biudžeto asignavimus pagal nustatytą

² Vilniaus apygardos teismo 2007-03-01 sprendimas.

³ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymai: 2008-05-26 įsakymas Nr. V-486 „Dėl akcinės bendrovės „Lietuvos farmacija“ akcijų nurašymo iš Sveikatos apsaugos ministerijos balanso“, 2008-05-26 įsakymas Nr. V-487 „Dėl uždarosios akcinės bendrovės „Poreikis“ akcijų nurašymo iš Sveikatos apsaugos ministerijos balanso“; Ministerijos 2008-05-26 buhalterinės pažymos Nr. 15-1 ir 15-2.

⁴ Valstybinio audito 2008-02-29 ataskaita Nr. IA-9000-6-2 „Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos informacinių sistemų bendrosios kontrolės vertinimas. Elektroninės sveikatos informacinės sistemos kūrimo auditas“, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2008-03-17 sprendimas Nr. SP-3 „Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų, nustatytų atliekant valstybinį auditą „Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos informacinių sistemų bendrosios kontrolės vertinimas. Elektroninės sveikatos informacinės sistemos kūrimo auditas“.

⁵ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491, 42 ir 86 str.

paskirtį savo vadovaujamos biudžetinės įstaigos programoms vykdyti, paskirstyti jiems skirtas biudžeto lėšas pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams programoms vykdyti. Kiti subjektai pagal šį įstatymą⁶ yra subjektai, vykdančys viešojo administravimo funkcijas.

Ministerija 2006 m. lapkričio 28 d. sudarė pavedimo sutartį Nr. S-257 ir 2007 m. vasario 20 d. – veiklos išlaidų finansavimo sutartį Nr.1/S-93 su VšĮ Sveikatos projektų biuru, nesivadovaudama Viešųjų pirkimų ir Biudžeto sandaros įstatymais.

Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2008 m. sausio 21 d. pasitarime (protokolo Nr. 5, 4 klausimas) atsižvelgė į Valstybės valdymo sistemos tobulinimo komisijos Išvadą Lietuvos Respublikos Vyriausybei dėl viešųjų įstaigų veiklos (2007 m. gruodžio 21 d. Nr. 73-37) ir iš esmės pritarė pasiūlymams dėl viešųjų įstaigų veiklos efektyvumo ir veiklos tęstinumo tikslingumo (pagal priedą) bei pavadė valstybės valdymo institucijoms iki 2008 m. liepos 1 d. pašalinti nurodytus trūkumus, imtis veiksmų dėl viešųjų įstaigų pertvarkymo, reorganizavimo, likvidavimo ar dalininko (savininko) teisių ir pareigų perleidimo kitiems asmenims. Minėto protokolo priede pasiūlyta likviduoti VšĮ Sveikatos projektų biurą ir pavesta ministerijai perimti šios viešosios įstaigos vykdomas funkcijas.

2. Dėl turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo

Ministerija visų savo valdomų pastatų ir statinių nėra įregistravusi Nekilnojamojo turto registre, kaip numatyta Nekilnojamojo turto registro įstatyme⁷. Todėl negalima tiksliai nustatyti turto priklausomybės (daiktinės teisės į turta). Pagal Valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą⁸, valstybei nuosavybės teise priklausantis registruotinas turtas turi būti registruojamas viešuosiuose registruose teisės aktų nustatyta tvarka. Ministerijos vardu neįregistruoti šie pastatai ir statiniai: VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Žalgirio klinikai perduoti pastatai Vilniuje, Žalgirio g. 115, 117; VšĮ Vilniaus universiteto vaikų ligoninei perduoti pastatai Vilniuje, Santariškių g. 4, 7, P. Baublio g. 3B; VšĮ VUL Santariškių klinikoms perduoti pastatai Vilniuje, Santariškių g. 2, P. Baublio g. 3B, 4; poilsio namai Palangoje, Jūros g.65/Vilties takas 13; VšĮ Kauno medicinos universiteto klinikoms perduoti pastatai Kaune, Eivenių g. 2, A. Juozapavičiaus g. 31, Savanorių pr. 219A; poilsiavietė Veisėjų apyl., poilsio namai Nidoje, G. D. Kuverto g.; VšĮ Žiegždrių psichiatrijos ligoninei perduoti nuotekų valymo įrenginiai Žiegždriuose, Kauno r.; ministerijos patikėjimo teise valdomas pastatas Birštone, Algirdo g. 32. Ministerijai

⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430, 2 str. 1 d.

⁷ Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas, 2001-06-21 Nr. IX-391, 9 str.

⁸ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729, 15 str. 4 d.

ankstesnių auditų metu buvo teikta rekomendacija įregistruoti nekilnojamąjį turtą Nekilnojamojo turto registre savo vardu. Ministerija ėmėsi priemonių rekomendacijai įgyvendinti – nekilnojamąjį turtą įregistruoti ministerijos vardu įgaliojo viešąsias įstaigas: VšĮ Kauno medicinos universiteto klinikas, VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Žalgirio kliniką, VšĮ Vilniaus universiteto vaikų ligoninę, VšĮ VUL Santariškių klinikas. VšĮ Žiegyzdrių psichiatrijos ligoninė nebuvo įgaliota įregistruoti nekilnojamąjį turtą ministerijos vardu. Be to, iki šiol nesprenžiamas ministerijos patikėjimo teise valdomo pastato Birštone, Algirdo g. 32, registracijos klausimas. Pažymėtina, kad ministerijoje nėra paskirtų atsakingų už nekilnojamojo turto registraciją Nekilnojamojo turto registre asmenų.

Ministerija dalies patikėjimo teise valdomų pastatų ir statinių įstatymų nustatyta tvarka nėra įregistravusi Nekilnojamojo turto registre.

Viešosios sveikatos priežiūros įstaigos dalį ministerijos patikėjimo teise valdomo ir joms pagal panaudos sutartis perduoto turto yra išnuomojusios. Nustatyta, kad VšĮ Kauno medicinos universiteto klinikas sudarė patalpų nuomos sutartis: 2006-09-22 sutartį Nr. 1445 su UAB „Foritas“ ir 2006-10-31 sutartį Nr. 1923 su AB „TEO LT“. VšĮ VUL Santariškių klinikas sudarė patalpų nuomos sutartis: 2006-12-28 sutartį Nr. 1418 su IĮ „V. Suzanovičienės bendrosios praktikos gydytojos kabinetas“ ir 2007-08-09 sutartį Nr. 07-169 su UAB „Aušlavis“. Šios viešosios įstaigos pažeidė Valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo⁹ nuostatas (įsigaliojo nuo 2006-08-08), nurodančias, kad asmenys, kuriems valstybės ir savivaldybių turtas perduotas neatlygintinai naudotis, negali jo išnuomoti ar kitaip perduoti naudotis tretiesiems asmenims. Be to, nustatyta atvejų, kai nuomos sutartys pratęstos po minėtos įstatymo nuostatos įsigaliojimo.

Kai kurios viešosios sveikatos priežiūros įstaigos sudarė ir (ar) pratęsė patalpų nuomos sutartis, pažeisdamos Valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nuostatas.

Ministerija, būdama turto valdytoja, nepakankamai kontroliavo¹⁰, kad panaudos gavėjai gautą turtą naudotų teisėtai ir pagal paskirtį.

Įsigaliojus minėto įstatymo¹¹ nuostatai, nurodančiai, kad viešosios įstaigos pagal panaudą gauto turto negali išnuomoti ar kitaip perduoti naudotis tretiesiems asmenims, sveikatos apsaugos ministras 2006 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. V-876 nustatė sveikatos priežiūros viešosioms

⁹ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729, 13 str. 4 d.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-12-03 nutarimu Nr. 1890 patvirtintas Valstybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos aprašas, 8 p.

¹¹ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729, 13 str. 4 d.

įstaigoms nuompinigių pervesti į ministerijos sąskaitą. Tuo pačiu įsakymu ministerijos Apskaitos skyrius įpareigotas su sveikatos priežiūros viešosiomis įstaigomis, kurios nuomoja pagal panaudos sutartis ministerijos perduotą turtą, sudaryti sutartis dėl lėšų, kompensuojamų iš valstybės biudžeto Specialiosios nuompinigių už valstybės ilgalaikį materialųjį turtą programos, tikslinio panaudojimo.

Atkreiptinas dėmesys, kad ministerija minėtų sutarčių pagrindu 2007 metais sveikatos priežiūros viešosioms įstaigoms pervedė 1 088,11 tūkst. Lt kompensuotų iš biudžeto nuompinigių turto, perduoto panaudos pagrindais, priežiūrai, remontui ir atnaujinimui.

Auditorių nuomone, minėtos sutartys dėl nuompinigių, gautų už ministerijos patikėjimo teise valdomo ir pagal panaudą viešosioms sveikatos priežiūros įstaigoms perduoto turto nuomą, pervedimo panaudos gavėjams sudarytos be teisinio pagrindo.

3. Dėl kitų pastebėjimų

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė apie kitus pastebėjimus, neturėjusius reikšmingos įtakos auditorių nuomonei, Sveikatos apsaugos ministeriją ir jai pavaldžias biudžetines įstaigas informavo raštais: dėl vidaus kontrolės ir 2007 metų trijų ketvirčių finansinės atskaitomybės vertinimo rezultatų – 2007-12-14 Nr. S-(10-1.10.1)-1913, dėl valstybinio finansinio (teisėtumo) audito rezultatų – 2008-03-15 Nr. S-(10-1.11)-436, 2008-03-18 Nr. S-(10-1.11)-457, 2008-05-13 Nr. S-(10-1.10.1)-926.

4. Rekomendacijos

- Užregistruoti visą Sveikatos apsaugos ministerijos patikėjimo teise valdomą nekilnojamąjį turtą Nekilnojamojo turto registre.
- Imtis priemonių, užtikrinančių turto, perduoto panaudos pagrindais viešosioms sveikatos priežiūros įstaigoms, naudojimo kontrolę.
- Inicijuoti nuomos sutarčių, sudarytų ir pratęstų pažeidžiant Valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 13 str. 4 d. nuostatas, nutraukimą.

1-ojo audito departamento direktorė

Vita Jurkevičienė

1-ojo audito departamento vyresnioji valstybinė auditorė

Rūta Grybaitė